

DANMARKS NATURFREDNINGSFORENING

ÅRSBERETNING FRA LOKALKOMITEEN FOR ÅRHUS KOMMUNE.

D. 12.10. 2005

DEN DÅRLIGE NYHED: JORDEN HAR BRUG FOR AKUT HJÆLP

Jorden er på randen af en katastrofe, og folk kan ikke længere tage det for givet, at deres børn og børnebørn kan overleve i det 21. århundredes miljøskadede verden. Budskabet er ikke dommedagssnak fra rabiater miljøaktivister men derimod en helt nøgtern vurdering fra 1.300 førende forskere fra 95 lande lavet i FN-regi. Konklusionen i deres afrapportering er, at vi tærer på jordens naturlige ressourcer og belaster dens naturlige funktioner i en grad, der betyder, at vi ikke længere kan regne med, at klodens økosystemer kan overleve i de næste generationer.

Pointen er imidlertid, at nedslidningen kan bremses, forudsat de nødvendige politiske og praktiske tiltag sættes i værk omgående. Der skal ske gennemgribende ændringer i den måde, hvorpå vi behandler naturen. Forandringerne skal gennemføres på alle niveauer, og der skal skabes nye samarbejdsmetoder mellem regeringer, industrien og det civile samfund ifølge rapporten. Vi bliver nødt til at skabe en politisk tankegang, der kræver, at omkostningerne for naturen bliver inddraget i alle økonomiske beslutninger (Rapportens titel: "Ecosystems and Human Well-being: The Biodiversity Synthesis Report". Kan hentes på <http://hq.unep.org>).

Der er med andre ord fortsat rigelige opgaver at tage fat på for en forening som DN, og der er baggrund nok for at gøre netop naturforvaltning i bred forstand til et centralt emne ved det kommende kommunalvalg. Set med naturfredningsforeningens briller er det forestående valg vigtigere end nogensinde.

DEN GODE NYHED: GRØNT ER GODT FOR VORES HELBERD

En ny undersøgelse fra Landbohøjskolen udført for Friluftsrådet med titlen: "Danskernes brug af grønne områder" viser, at folk, der bruger megen tid i det grønne, føler sig mindre stressede end dem, der ikke bruger så megen tid. Sammenhængen viser sig også på en anden måde; jo tættere mennesker bor på et grønt område, des mindre stressede føler de sig. Men det grønne og naturlige skal ligge meget tæt på os, for at vi bruger det ofte. En svensk undersøgelse viser, at der helst ikke må være længere end 300 meter – ellers udnytter folk ikke muligheden i deres hverdag.

Til bladet Haven udtaler forfatteren til rapporten, K. B. Hansen bl.a.: "I takt med byfortætningen har man overalt i den vestlige verden hugget en bid af parken her og sløjftet et stykke natur der. Dét slipper man som regel godt af sted med, for det grønne har ikke så stærke fortalere. Og man har næppe været klar over, hvor vigtigt det grønne i hverdagen er for befolkningens sundhed". Det kunne vi ikke have udtrykt mere præcist!

DET LOKALE ARBEJDE

NY ARBEJDSFAÇON I DN

Alle lokalkomiteer i Århus Amt har siden oktober 2004 deltaget i et efteruddannelsesforløb kaldet "Pilotamt Århus". Det overordnede formål med initiativet har været at udvikle organisationen DN, så græsrodderne får større gennemslagskraft. Dette er bl.a. sket via 2 weekendseminarer, hvor projektarbejde, kommunikation og rekruttering har været i fokus. Konkret har det for arbejdet i Århus haft den konsekvens, at det mere traditionelle arbejde er varetaget af faste udvalg inden for følgende emneområder: Miljø og miljøgodkendelser – Landbrug og vandmiljø – Bynære havnearealer og skibes bundmaling – Natur – Planlægning – PR og IT – Trafik – Affald – Medlemsarrangementer – Agenda 21. Foruden disse udvalg er der inden for det sidste år nedsat følgende ad hoc-udvalg, hvori også deltager interesserede uden for lokalkomiteens rækker: Projekt Japan Pileurt – Grønne oaser/korridorer i Århus – Botanisk Have – Jelshøj/Holme Bjerge – Tåstrup-området. Det er vort håb, at denne arbejdsopdeling kan skabe en bredere interesse for foreningens arbejde, så flere kan få lyst til at give en hånd med, uden at det nødvendigvis forpligtiger til at deltage i en lang møderække eller beskæftige sig med emner, som kun har perifer interesse for dem.

Ud over den mere projektorienterede arbejdsform er der yderligere under "Pilotamt Århus" igangsat flere initiativer for at fastholde eller om muligt øge antallet af medlemmer samt for at skabe større synlighed om foreningens arbejde. Det gælder bl.a. følgende:

- Medlemmernes dag d. 03.12. Læs mere om dette arrangement i næste nummer af "Natur og Miljø" eller klik ind på vores hjemmeside: www.dn.dk/aarhus
- Ansættelse af en lokal kommunikatør i Århus Amt som bl.a. skal hjælpe græsrodderne med den direkte udadvendte virksomhed
- Aktiv for en dag
- Oprettelse af en studenterkomite på Århus Universitet.

REGIONPLAN 2005

I marts måned udsendte Århus Amt forslag til Regionplan 2005. På grund af amternes ophør med udgangen af 2006 bliver det den sidste Regionplan i den form og geografisk afgrænsning, som vi kender i dag. Efter at Regionplan 2005 er vedtaget i amtsrådet (sker antagelig ultimo 2005), vil den blive ophøjet til såkaldt Landsplandirektiv og dermed være bindende for de kommende storkommuner og regioner. Det vil sige, at netop denne sidste regionplan vil få enorm betydning for forvaltningen af fremtidens Danmarkskort. Dette faktum har tydeligvis skræmt bl.a. landbruget, som frygter, at der sættes for mange grænser for "udvikling og vækst". Vores udgangspunkt er et ganske andet. Derfor indleder vi vore bemærkninger således: *"Skal der være grundlag for et bæredygtigt fremtidigt samfund, skal livsgrundlaget herunder ikke mindst naturgrundlaget naturligtvis være i orden og i overensstemmelse med naturens ufravigelige love. Det er Regionplanens fornemmeste opgave at skaffe grundlag for dette. Uden fremsynede mål og heraf afledte retningslinjer ingen bæredygtig udvikling og vækst. Så i den sammenhæng ser DN Regionplanen som et særdeles vigtigt redskab"*.

I øvrigt er vore bemærkninger samlet under følgende overskrifter: Borgerinddragelse – Lokal Agenda 21 – Mål, retningslinjer mv. (krav til at mål skal være forpligtigende og målbare) – Klimaændringer – Byvækstområder – Jordbrug – Natur (med henvisning til

DN's publikation "Fremtidens natur i Danmark") – Vandmiljøplan II og III – Lufthavne – Veje (se hele høringssvaret på www.dn.dk/aarhus).

NY MAGISTRATSSTRUKTUR

Et udvalg under Århus Byråd har omkring årsskiftet 2004/05 udsendt en betænkning med titlen: "Århus Kommunes fremtidige styreform og opgavefordeling mellem magistratsafdelingerne". I lokalkomiteens høringssvar står bl.a.:

"For DN er det vigtigt, at såvel overvågning som planlægning inden for natur- og miljøområdet styrkes efter Århus Kommunes planlagte organisatoriske ændring af magistraternes opbygning – og selvfølgelig også efter den kommende strukturreform, hvor mange af amtets store opgaver inden for natur- og miljøområdet i skrivende stund planlægges overdraget til kommunerne.

En styrket indsats inden for natur- og miljøområdet er helt nødvendig, hvis Århus Kommune – som en af landets største kommuner – skal være synlig som en ansvarlig kommune, der tager dette århundredes største udfordring op – at sikre en bæredygtig udvikling af byens ressourceforbrug (bl.a. energi og vand), natur (f.eks. variation og biologisk mangfoldighed og muligheden for naturoplevelser), kemikalieanvendelse, affaldshåndtering og trafik.

For DN er mål og indhold i planer og regler samt den nødvendige opfølgning herpå vigtigere end den organisatoriske opbygning og fordeling af opgaver! Men det forudsætter selvfølgelig, at man ikke lægger opgaverne i en organisatorisk struktur, der forhindrer en helhedsorienteret planlægning eller på forhånd skaber konflikt mellem f.eks. beskyttelses- og benyttelsesinteresser.

DN finder det derfor fornuftigt, at myndighedsopgaver, der hører til natur- og miljøområdet forbliver i én magistrat – og tilsvarende at forsynings- og behandlingsvirksomheder (affald, varme, vand og spildevand) placeres i samme magistrat, fordi en solidt funderet og effektiv natur- og miljøplanlægning bl.a. forudsætter let adgang til statistik og driftserfaringer fra disse "forsyningsvirksomheder"."

Hvor stor en vægt der i det videre arbejde er lagt på vore bemærkninger, kan vi selvsagt ikke vide, men vi kan konstatere, at alt pt. tyder på, at den kommende struktur bliver, som vi har ønsket. - Kun tiden kan vise, om valget er det rigtige, men vi har da lov at håbe.

VÅDOMRÅDE I EGÅDALEN VED LYSTRUP

Som anført ved sidste årsmøde arbejder Århus Kommune og Århus Amt med at gentage succesen med Årslev Eng sø ved at skabe en ny eng sø - denne gang placeret i Egådalen. Det primære formål er vandrensning. Det er beregnet, at søen vil kunne reducere udledningen af kvælstof til Århus Bugt med ca. 36 tons/år og for fosfor med 0,5 tons/år. Denne del af projektet vil koste 16,7 mio. kr. Erfaringerne fra Årslev Eng sø viser, at sådanne "vandrensningsanlæg" også kan få stor værdi for den vilde flora og fauna og for de rekreative muligheder, og alt tyder på, at det også vil komme til at gælde for dette område. Som nævnt ved sidste årsmøde donerer vinfirmaet Banrock Station via DN ½ mio. kr. til projektet, som skal bruges til opførelse af et fugletårn og eventuelt andre former for formidling. Hele forslaget har været sendt i offentlig høring i begyndelsen af året, og heldigvis tyder alt på, at protesterne ikke har været af en sådan karakter, at projektet må skinlægges eller begrænses nævneværdigt.

Lokalkomiteen følger arbejdet tæt, og den har bl.a. været i forhandlinger med amtet og kommunen i forbindelse med etablering af øst-vestgående sti- eller vejanlæg, så der fremover bliver mulighed for cyklende og gående trafik på langs i Egådalen fra Kasted og

helt til Egå Strand, uden at det bliver nødvendigt at passere den kommende motorvej eller at blive henvist til alt for lange ”omveje”.

Vi forventer fortsat, at der inden for det næste halve år vil være vand i engsøen.

GRENÅBANEN

Ved sidste årsmøde efterlyste vi en fordomsfri analyse af spørgsmål som:

- Er den nuværende linjeføring den optimale?
- Er valget af transportmiddel det optimale?
- Giver et ensporet baneanlæg tilstrækkelig fleksibilitet?
- Hvordan løses passagen af Grenåvej?
- Hvordan undgår man at skabe større skel mellem de bynære havnearealer og byen?

Vi undrede os samtidig over, at amtet har skiftet holdning til administrationen af strandbeskyttelseslinjen og den gældende fredning ved Risskov, samt at Banestyrelsen har valgt at fravige det til offentligheden udsendte høringsnotat. Siden har vi underligt nok intet hørt til projektet!

I forbindelse med et debatoplæg om ombygning af krydset mellem Grenåbanen og Grenåvej har lokalkomiteen opfordret til, at muligheden for at forbedre cykeltrafikken i krydset og i nærområdet udnyttes således, at også cyklende kan passere Grenåvej uhindret (i eget tracé) samt at mulighederne for at forlænge cykelstien mod nord og syd i et attraktivt stiforløb undersøges. Vi ønsker endvidere undersøgt, om det er muligt at sænke banen yderligere end den ca. 1 meter, som omtales i et af de alternative forslag. Endelig ønsker vi en redegørelse for løsninger, som ikke hindrer fremtidig elektrificering af togdriften.

AFFALDSPLANLÆGNING

Affaldsgruppen er en emnegruppe, hvori også deltager interesserede uden for lokalkomiteens rækker. Til gevinst for DN-Århus, miljøet og naturen.

Gruppens arbejde har i det forløbne år været rettet ind mod at påvirke Århus Kommunes affaldsplanlægning, blandt andet med et 20 sider langt høringssvar til Affaldskontorets forslag til ny Affaldsplan. I den forbindelse har vi lagt vægt på at få etableret et Affaldsforum, som kan sikre en dialog gennem hele planperioden mellem de forskellige brugergrupper i affaldsplanen og med Århus Kommunes Affaldskontor. Så vi har dyrket vores kontakter og alliancer for at fremme sagen, og alle steder mødt positiv interesse.

Derfor deltog Lokalkomiteén også med glæde i et dialogmøde i begyndelsen af november 2004, hvor Århus Kommunale Værker og rådmanden indbød parterne bag høringssvarene. Mødet var et konstruktivt, nyt initiativ fra Affaldskontorets side, der lagde op til yderligere dialog.

For dog at være sikre på, at også partierne i Århus Byråd kendte vores høringssvar, sendte DN i begyndelsen af marts 2005 svaret til hvert enkelt parti sammen med et følgebrev, hvori vi foreslog et møde om affaldsplanen, før Byrådet godkendte Århus Kommunes Affaldsplan 2005-08 d. 16.03.2005.

Partierne Venstre og De Konservative ville gerne mødes med os. Desværre måtte Venstre melde afbud med en times varsel, da forkølelse og influenza havde krævet total mandefald, men d. 10.03. deltog Affaldsgruppen i et behageligt møde med De Konservative. På mødet var der blandt andet enighed om at støtte erhvervslivets deltagelse i Affaldsforum og om at mødes igen.

D. 14.04. havde DN så den glæde at deltage i etableringen af Affaldsforum sammen med flere erhvervsorganisationer, boligorganisationer, grønne Guider i Århus, Miljøforum

Århus, Århus MiljøCenter og Affaldskontoret. Nu forestår opgaven sammen med de andre deltagere at udvikle forumet til et brugbart dialogforum.

Til gengæld havde hverken Affaldsgruppen eller Lokalkomiteén tid og kræfter til at deltage i DN's landsindsamling af affald i foråret 2005. Men det havde den nystiftede studenterkomite på Århus Universitet heldigvis, så den arrangerede sin egen indsamlingsrute og repræsenterede på den måde Århus i en affaldsindsamling, der i ugerne efter gav genlyd i pressen over det ganske land, og som stadig har sine efterdønninger med DN's centrale pres på miljøminister Connie Hedegaard, den tyske miljøminister Jürgen Trittin og den Schleswig-Holsteinske miljøminister Dr. Christian von Boetticher for at få tysk pant på grænsedåserne. - Landsindsamlingen bliver gentaget i 2006, så der kommer Lokalkomiteén forhåbentlig mere på banen.

MILJØHANDLINGSPLAN

Et forslag til Miljøhandlingsplan har været til høring her i foråret. Det foreslås i planen, at indsatsen i 2005-2007 koncentrerer om følgende fem indsatsområder:

- Indførelse af miljøledelse
- Udvikling af model for miljøvurderinger
- Forbedring af vandmiljøet
- Nedsættelse af vandforbruget
- Nedsættelse af energiforbruget.

Som det ses, er det kun de tre sidste indsatser, der vedrører ønskede forbedringer "ude i virkeligheden". Vi savner således en beskrivelse af, hvilke mål Århus Kommune samlet set har på natur- og miljøområdet herunder bl.a. de yderst vigtige delområder, affald, trafik og klima, da dette jo må være meget centrale områder for en miljøhandlingsplan. Det virker flere steder som om miljøhandlingsplanen, der skulle være en politisk plan for den bæredygtige udvikling af Århus Kommune, snarere er en slags teknisk arbejdsplan for nogle stærkt afgrænsede initiativer.

De tre sidste indsatser – specielt forbedring af vandmiljøet – rummer mange gode initiativer, men efter vores vurdering er ambitionsniveauet generelt for lavt. Eksempelvis er der ikke megen visionær fremsynethed i en overordnet målsætning som denne: "*Århus Kommune har i dag det overordnede mål for vandforbruget, at tab, spild og anden utilsigtet anvendelse af vand skal minimeres mest muligt*". Hvad ellers, kunne man med rette spørge. Retfærdigvis skal det dog siges, at planen rummer mere operationelle (målbare) delmål.

Miljøhandlingsplanen gør i indledningen meget ud af, at man skal have mest miljø for pengene. Det kan man jo ikke modsætte sig, men i den sammenhæng er det mere vigtigt at få belyst, hvor mange penge, Århus Kommune egentlig afsætter til investering i en bæredygtig fremtid. Det synes ikke at fremgå af Miljøhandlingsplanen, tværtimod fremgår det, at der skal være en "omkostningsneutral finansiering". Alt i alt savner DN, at Århus Kommune melder klart ud, hvor mange midler kommunen vil anvende på miljø, natur og en bæredygtig udvikling *udover det*, Århus Kommune alligevel skal gøre efter gældende lovgivning. Vi har efterfølgende fået lovning på, at der i den endelige plan vil være en illustration, der viser investeringen i miljøforbedringer inden for vandmiljø, vandforbrug og energi.

SPILDEVANDSPLAN

I juni behandlede byrådet et forslag til revision af Århus Kommunes Spildevandsplan 2006-2009. I den sammenhæng udtalte rådmand Poul B. Skou, at når badevandskvaliteten i bugten og i Brabrand Sø er forbedret, vil man for en relativ lille investering kunne anlægge

badeanlæg i Århus Havn og ved Brabrand Sø. I en artikel i JP Århus anføres, at det betyder, ”at århusianerne formentlig kan se frem til et søbad med omklædningsrum, badebroer, en kunstig sandstrand og måske endda en iskiosk”.

Forelagt dette scenarie har jeg til JP Århus blandt andet udtalt: ”Det rekreative tryk på Brabrand Sø er i forvejen stort, og der er ikke grund til at øge trykket med etablering af et søbad, når Århus i forvejen er beriget med mange kilometer kyststrand. ... Jeg kan kun betegne det som en gang tivolisering, at man tænker på at hælde sand ud for at skabe strandbred ved en sø, når der er så mange muligheder for at besøge en rigtig strand”.

Når Århus Kommune - antagelig engang til næste år - fremlægger en konkret plan for søbadet, vil lokalkomiteen samlet tage stilling til projektet bl.a. set i relation til den eksisterende fredning ved Brabrand Sø.

HAVNETUNNEL

Århus Amt og Århus Kommune arbejder med at forbedre vejforbindelsen til Århus Havn. Det skal ske ved en udvidelse af Åhavevej og en tunnel under Marselis Boulevard. I forbindelse med det planlæggende arbejde er der nedsat en følgegruppe, hvor lokalkomiteen er repræsenteret. Vi arbejder her for, at der langs den nuværende Marselis Boulevard skabes en grøn korridor fra Strandvejen (hvor der er planlagt en grøn korridor langs den gamle kystlinje) til det grønne område omkring Eskelund ved Århus Å. Samtidig ønskes Havreballe Skov ved Friheden forbundet med en grøn korridor til Marselis Boulevard. Korridoren skal kombineres med cykelstier, så det bliver muligt at cykle trafikikkert i grønne områder fra Brabrandstien til Marselis Boulevard og skovene syd for Århus. At gennemføre denne omlægning af boulevarden til et sammenhængende grønt nærrekreativt område forudsætter, at man allerede før tunnelbyggeriet fastlægges, træffer en lang række strategiske beslutninger om trafikken.

Går alt efter planen, er et forslag til regionplantillæg med tilhørende VVM-redegørelse samt kommuneplantillæg klar til offentlig fremlæggelse august-september 2006 og med politisk beslutning inden årets udgang.

NYT BYOMRÅDE I LISBJERG

Ved vedtagelsen af kommuneplan 2001 udpegede byrådet et stort område ved Lisbjerg som det højest prioriterede byvækstområde i kommunen. Udpegningen blev fulgt op af en beslutning om at gennemføre en byplanidékonkurrence.

Konkurrencen blev gennemført i 2002/03, hvor der indkom 64 forslag; heraf blev 4 præmieret og 3 indkøbt. En følgende bearbejdning af forslagene gav de overordnede principper for udviklingen af den nye by. Heri hedder det bl.a.: "Lisbjerg skal gennem de kommende 25 år udvikles til en by med plads til 10-20.000 indbyggere. Byen skal være mangfoldig, der skal være plads til alle, i alt skal 550 ha inddrages hertil. Der opereres med udvikling af en højere og tættere by end de traditionelle forstæder omkring Århus".

Byrådet inviterede forskellige beboergrupper og foreninger til at deltage i en følgegruppe, heriblandt Danmarks Naturfredningsforening. Gruppen skal løbende følge processen med planlægningen af den nye by. Lokalkomiteens repræsentant har her forsøgt at påvirke arbejdet i retning af en grøn og miljøvenlig åben by, der kan indpasses i det unikke landskab.

Næste fase i projektet er udskrivning af en konkurrence om selve bebyggelsens udformning.

BOTANISK HAVE

Århus Kommune har netop afholdt en høring om nyt byggeri til Dansk Plakatmuseum og udvidelse af Den Gamle By i Botanisk Have. Samtidig ønskes parkeringsforholdene gjort bedre og der ønskes etableret nye legearealer.

Lokalkomiteen vil naturligvis ikke stiltiende se på de planlagte reduktioner af det flotteste grønne åndehul i Århus Midtby, og vi har derfor fremsendt en række kommentarer. Indledningsvis vil vi gerne fastslå, at DN intet har imod hverken Den Gamle By, et nyt Plakatmuseum eller nye legepladser. Vi kan acceptere, at Den Gamle By ønskes udvidet med bebyggelse, der direkte relaterer sig til Købstads-museets primære funktion, men den aktuelle udvidelse må være den sidste. DN er således helt enig i Indstillingens ordlyd: *”Det må dog være en forudsætning, at der ikke senere må foretages yderligere reduktion i Botanisk Have med byggeri, der ikke direkte kan ses som en del af havens primære opgave”*. Men vi er ikke enige i, at et nyt Plakatmuseum partout skal klemmes ind på den trængte plads ved Den Gamle By. DN foreslår i stedet, at Plakatmuseet placeres nær institutioner, som i højere grad ligner dette og kan skabe synergi for dem alle – det kunne f.eks. være Aarhus Bymuseum, AROS, Musikhuset – f.eks. med en placering på Godsbanearialet.

Vi mener endvidere, at eventuelle nye legearealer ikke behøver at inddrage et så stort grønt areal, som indstillingen lægger op til. Vi foreslår, at en eventuel ny legeplads udformes med så stort grønt islæt som muligt.

Vi ønsker ikke arealet af Botanisk Have formindsket med derimod forøget! Det kan ske ved at inddrage de private grønne arealer op mod Vestervang. Vi skal derfor anmode om, at der snarest indledes seriøse forhandlinger med ejerne således, at det tabte grønne i den ene ende af parken kan kompenseres ved nyt areal i den anden ende.

DN siger absolut nej til et parkeringsanlæg bygget ind i bakkerne i Botanisk Have ved Eugen Warmings Vej. Uanset det foreslås genetableret med grønt græstæppe efter gravemaskinerne, har man overskredet Botanisk Haves og de mindre vejes trafikbelastningsgrænser også i denne ende. Eugen Warmings Vej er i forvejen alt for hårdt belastet.

DN foreslår i stedet, at der fokuseres på de mange uudnyttede parkerings-muligheder i området som f.eks. parkeringspladsen ved Handelshøjskolen, parkeringspladsen over og under jorden ved Prismet samt Poppelpladsen. Dertil vil der på længere sigt være parkeringsmuligheder på Amtssygehusets grund. Disse alternativer må kunne være tilfredsstillende for Den Gamle Bys gæster, men det kræver, at der opsættes god skiltning m.v. En betydelig mere visionær løsning vil være at genopfriske ideerne med store parkeringsanlæg uden for bymidten (eksempelvis et Ankomstcenter ved Åhavevej) med hertil hørende shuttlebusser til betjening af byens gæster.

LOKALPLANER M.V.

Vi har i år indsendt kommentarer i forbindelse med et debatoplæg om ny etageboligbebyggelse ved Sønderhøj i Viby.

I lokalplan 465 anføres, at der er en bevaringsværdig beplantning, som ifølge debatoplægget skal fældes, hvis forslaget skal gennemføres. Den såkaldte ”skovagtige beplantning”, som så skal nyplantes ved de fem nye længehuse i fire etager, vil efter vores opfattelse ikke kunne erstatte og give de samme kvaliteter som den nuværende beplantning. Lokalkomiteen har derfor atter påpeget vigtigheden af, at byens grønne oaser bevares. Af hensyn til naturen, til klimaet i byen og til byens borgere.

Siden sidste årsmøde har kommunen svaret os på to lokalplanindsigelser, mens et tredje lokalplanforslag fortsat afventer den endelige afgørelse. Svarene vedrører:

Område til erhvervs-, offentlige- og rekreative formål mellem Lokesvej og Brabrand-stien i Åby:

Vi ønskede fastholdt, at der ikke må etableres erhvervsvirksomheder syd for Lokesvej. Efter DN's opfattelse er det meget væsentligt at bevare de "grønne kiler" fra det åbne land ind til bymidten i en sådan bredde, at kilen ikke bare indsnævrer sig til et grønt bånd omkring Århus Å, som det nu er tilfældet på stykket fra Ringgaden langs Søren Frichs Vej og Carl Blochs gade til Skovgårdsgade.

Kommunen har dog ikke taget hensyn til vores bemærkninger. I svaret anføres bl.a.: *"Det er afdelingens vurdering, at forslaget er i nøje overensstemmelse med helhedsplanen for området og afspejler de overordnede natur- og rekreative intentioner i Kommuneplan 2001. Der fragår 10% af det samlede areal, hvor der gives mulighed for erhvervsudbygning. På trods af arealreduceringen er de øvrige rammer forbedret, og der er skabt et grundlag for en bredere rekreativ udnyttelse, ligesom spændende og specielle naturområder indgår i planen i betydelig omfang."*

Plejeboliger ved Vestervang Århus Midtby: Problematikken er her præcis den samme som ovenfor nemlig en planlagt reduktion i endnu et grønt bynært område.

Ifølge byrådsindstillingen vil der alene ske mindre justeringer, hvor de grønne forhold i dag er karakteriseret af overvejende selvgroet beplantning. Men der skal ske en pleje af området, så det med tiden får en højere grad af parkkarakter med rekreativ udnyttelse. Kommunen oplyser i øvrigt i denne sammenhæng, at man er ved at udarbejde en Grøn Plan, hvori der vil indgå en registrering af byens små oaser og grønne åndehuller. Det oplyses endvidere, at forvaltningen er fuldt ud opmærksom på tiltag og forslag, der kan gribe ind i byens grønne områder og ikke mindst de sårbare områder. Gid at denne opmærksomhed vil komme tydeligere frem i forbindelse med kommende lokalplanforslag og lignende planforslag.

Erhvervsområde ved Årslev: Dette er efterhånden en meget gammel sag, som fortsat afventer et svar. Ifølge pressen er der dog nu aktuelle planer for igangsætning af erhvervsbyggeri i området. - Vore bemærkninger fremsendt i 1998 vedrører mest de trafikale konsekvenser.

HOLME BJERGE / JELSHØJ

Som omtalt på sidste årsmøde er fredningerne ved Jelshøj og Holme Bjerger ved at blive trængte af byudviklingen samtidig med, at der er givet tilladelse til byggeri inden for fredningerne, som efter vor opfattelse er unødigt dominerende. På den baggrund har et lille ad hoc udvalg nøje gennemgået området og opstillet en række centrale spørgsmål:

1. Har fredningen en udstrækning, der på længere sigt sikrer udsigten (specielt ind over Århus By og Havn) og samtidig bevarer den unikke randmorænebue ubebygget (specielt øst for fredningen over mod Skåde)?
2. Er bestemmelserne i kendelsen tilstrækkelige for at sikre målsætningen? (Ifølge kendelsen er det således ikke forbudt at plante levende hegn med f.eks. højt voksende popler; dette er et aktuelt, konkret problem!)
3. Hvordan sikres, at den stærkt skæmmende bebyggelse N for Nordlige Bjergervej ikke fortsættes yderligere mod Ø?
4. Hvordan sikres, at arealerne SØ for fredningen mod Hørret og Hørret Skov bevarer sit nuværende præg?
5. Der er planer om etablering af en ny golfbane ved Bjødstrupvej. Hvordan sikres, at baneanlægget ikke griber negativt ind i områdets karakter?
6. Hvordan sikres, at Bygningsinspektoratet administrerer zonenloven under skyldig hensyntagen til de landskabelige værdier?

7. Vil det være en idé at rejse en ny supplerende fredningssag, eller vil det være mere fremkommeligt med en samlet forpligtigende Naturplan for hele arealet mellem Skåde og Tranbjerg?

Med udgangspunkt i de rejste spørgsmål har lokalkomiteen indledt en dialog med Århus Kommunes Naturforvaltning.

AREALER I ÅRHUS ÅDAL VEST FOR ÅRSLEV ENGSØ

En anden ad hoc-gruppe har netop påbegyndt et arbejde med at registrere naturværdierne og truslerne i området omkring Lillering Skov, Tåstrup Sø og Mose, Stenskov og Søsokov. Det er endnu for tidligt at sige, hvad arbejdet vil munde ud i.

NATURBESKYTTELSSESLOVEN

Regelmæssigt inddrages lokalkomiteen i afgørelser i forbindelse med Naturbeskyttelsesloven. Det vil føre for vidt at omtale alle disse sager her; vi har i stedet valgt et lille udpluk til illustration af sagernes mangfoldighed.

Røverhøjen: På baggrund af en forespørgsel fra kommunen om opførelse af en ny dispensationskrævende tilbygning tæt op ad et beskyttet fortidsminde "Røverhøjen" har vi kontaktet Moesgård Museum. De anser det for betænkeligt, at den markante og ret vedbevarede høj bliver endnu mere lukket inde ved et eventuelt kommende byggeri. Vi har efterfølgende tilsluttet os denne vurdering.

Vandhul ved Mårslet: I forbindelse med udvidelse af en ridebane har det været nødvendigt at inddrage et vandhul med ynglende løvfrøer. Som kompensation er der stillet krav om etablering af et erstatningsvandhul. Flere beboere har været utilfredse med denne løsning, fordi de ikke mente, at det nye vandhul vil kunne tilfredsstille løvfrøernes biotopkrav. Vi har derfor besøgt stedet og heldigvis kunnet konstatere, at løvfrøerne faktisk har taget vel imod det nye hjem.

Vandhul ved Viborgvej: Der er givet dispensation til ændring af et vandhul på hjørnet af Viborgvej og Sommervej. Imidlertid har ændringen medført, at vandhullet i dag er uden vand! Det "alsidige plante- og dyreliv", som omtales i dispensationen, har dermed fået sine livsbetingelser destrueret. Det har vi klaget over til tilsynsmyndigheden, Århus Amt.

Friluftsklamer i det åbne land: Vi forsøger fortsat at holde det åbne land fri for klamer. Det er baggrunden for en nylig anmeldelse af nogle klamer langs Brabrandstien.

Skæring: Ved sidste årsmøde omtalte vi en beplantning ved Skæring, der efter vores mening er i strid med fredningskendelsen, der skal sikre det frie udsyn ved, at arealerne vedblivende skal være engarealer og dyrkes landbrugsmæssigt som før fredningstidspunktet. Vi har anket Fredningsnævnets dispensation til Naturklage-nævnet, men fortsat savner vi et svar.

VANDLØB

Ifølge forslag til Århus Kommunes Miljøhandlingsplan 2005-2007 var der ved udgangen af 2003 168 km ud af kommunens 300 km vandløb, som ikke levede op til målsætningen om vandløbskvalitet. "Flere vandløb skal overholde målsætningen" står der indledningsvis i planen. Efter vores opfattelse må det være *alle* vandløb, der skal overholde målsætningen, hvis der da skal være mening med en målsætning. Det er absolut ikke acceptabelt, at langt over halvdelen af de målsatte vandløbs-strækninger i Århus Kommune fortsat ikke lever op til kravene.

Men noget går dog i den rigtige retning. Inden for det sidste år er der således udarbejdet projekter for etablering af stryg ved Fulden Mølle og True Mølle, og der er igangsat vandløbsforbedringer i Lyngbygårds Å, Tåstrup Bæk, Yderup Bæk, Lyngby Bæk,

Varnabækken og Voldbækken. Hvad sidstnævnte vandløb angår, er lokalkomiteen repræsenteret i en følgegruppe, der skal vurdere det samlede restaureringsprojekt. Vi har netop været til et statusmøde i felten, og resultatet, som også omfatter etablering af nogle nye søer, ser meget lovende ud. I det hele taget er der i denne del af kommunen sket meget, som bestemt fortjener ros (se mere om projekterne i pjecen ”Skjoldhøj-kilen – et rekreativt område”).

DN-PROJEKTER

I forbindelse med det tidligere omtalte ”Pilotamt Århus-projekt” har lokalkomiteen valgt i første omgang at arbejde med følgende to projekter:

Projekt Japan Pileurt. De fleste har hørt om Kæmpe-Bjørneklo og de problemer, denne indslæbte plante kan føre med sig, mens navnet Japan Pileurt ikke er kendt af nær så mange til trods for, at netop denne ligeledes indslæbte plante er i voldsom fremgang mange steder i kommunen og vurderes til at være et endnu større problem end Bjørneklo. Ligesom Bjørneklo har Japan Pileurt en evne til fuldstændig at dække store arealer, så den naturligt forekommende vilde flora kvæles. Det har vi besluttet, at vi vil gøre noget ved velvidende, at det bliver en særdeles hård og langvarig kamp. Første skridt blev taget søndag d. 22.05., hvor vi i samarbejde med kommunens Naturforvaltning startede bekæmpelsen på strækningen fra Varnabækkens udløb til lidt syd for Thors Mølle. Efterfølgende fik dagen megen presseomtale, men desværre fik vi ikke annonceret arrangementet tilstrækkeligt tydeligt, så kun få menige medlemmer mødte frem.

Forhåndsomtalen kan vi forhåbentlig gøre meget bedre til næste år, så vi kan blive rigtig mange feltaktive med spade og mod på at tage kampen op med denne aggressive men ufarlige plante. Sæt allerede nu X i kalenderen; pileurtedagen bliver næste år søndag d. 07.05.

Et mere grønt (og blå) bybillede i Århus. Baggrunden for dette projekt er, at de grønne områder i det egentlige Århus efter vor opfattelse er under stærk reduktion, og de tilbageværende grønne oaser bliver mere og mere isolerede i bybilledet. Den udvikling ønsker vi at stoppe og vende, og samtidig ønsker vi, at der etableres nogle sammenhængende grønne korridorer, som kan binde byens grønne områder sammen. I første omgang har vi påbegyndt en registrering og vurdering af de eksisterende grønne områder for dermed at få et overblik over, hvor de potentielle muligheder for at skabe grønne korridorer i bybilledet findes. – Århus Kommune har i forbindelse med en afrapportering i 2002 (”Kloakforsynings økonomi”) lanceret et projekt kaldet ”Mere vand i bybilledet”. Det projekt vil vi samtidig gerne inddrage i arbejdet.

SAMARBEJDE

En forudsætning for lokalkomiteearbejdet er gode samarbejdsrelationer først og fremmest til Århus Kommune og til Århus Amt.

Samarbejdet med Århus Kommune har udviklet sig til at være meget bredt. Foruden forskellige ad hoc sammenhænge har vi et mere formaliseret samarbejde med Mag. 2. afdeling, om forskellige tekniske, byplanmæssige og naturforvaltningsmæssige spørgsmål. Et tilsvarende samarbejde er etableret med Mag. 5. afdeling, hvor det er affaldshåndtering, der er det for os væsentligste emne. – Med den kommende ændrede opgavefordeling mellem magistratsafdelingerne ser det ud til, at stort set alle vore interesseområder vil blive samlet i én men betydelig større magistrat. Vi vil naturligvis arbejde for, at de nye muligheder bliver til størst mulig gunst for samarbejdet.

Samarbejdet med amtet sker primært gennem ”Det Grønne Råd”, hvor der siden sidste årsmøde blot har været afholdt 2 møder, hvoraf det ene rummede en ekskursion til Mols og det andet var en fælles orientering sammen med Udvalget for Trafik og Miljø om Regionplan 2005. Hovedoverskrifterne ved første møde var: Nationalpark Mols pilotprojekt – Ny Naturbeskyttelseslov – Screening af husdyrbrug. Om den lave mødefrekvens er et resultat af amternes snarlige deroute, vides ikke, men informationsniveauet i dag kan næppe mere betegnes som optimalt.

DN

Den endelige medlemsliste rummer nu 7.396 medlemmer bosiddende i Århus Kommune. Det tilsvarende tal for samme tidspunkt sidste år var 6.855, så der er tale om en stigning på knap 8%, hvilket vi naturligvis er tilfredse med.

I håb om at kunne højne kendskabet til foreningens arbejde og dermed engagementet også blandt de menige medlemmer vil vi fremover satse meget på synlighed. Dette vil ske ved i højere grad at inddrage pressen vedrørende de større eller mere principielle sager samt naturligvis ved brug af vore egne medier herunder rubrikken ”Lokalnyt” i ”Natur og Miljø”. Men målet er også at gøre vor hjemmeside www.dn.dk/aarhus meget mere nyhedsorienteret og aktiv. Det samme gælder vort elektroniske Nyhedsbrev, som desværre af flere grunde har ligget noget stille inden for det sidste år. Det skal ændres, og vi skal have forhøjet antallet af abonnenter markant. PR og IT-udvalget har således masser at rive i!

MEDLEMSARRANGEMENTER

I sæsonen 2004/2005 har lokalkomiteen tilbudt følgende arrangementer:

05.12.	Tur til Hjerl Hede og Flyndersø
02.-07.02.	Ekskursion til Jokkmokk Marked nord for Polarcirklen
09.03.	Foredrag på Naturhistorisk Museum om Svalbard
19.03.-02.04.	Påskeekskursion til Borneo
02.04.	Tur til Skjern Å
07.04.	Foredrag på Naturhistorisk Museum om store vilde dyr i fremtidens Jylland
16.04.	Travetur ad lodsstien langs Randers Fjord
22.05.	I kamp mod Japan Pileurt
02.06.	Med Naturpatruljen i Baronmosen
05.08.	Ø-tur til Hirsholmene
10.09.	På udkig efter sæler (ved Bosserne øst for Samsø)
12.09.	Aftentur i Lisbjerg Skov
08.10.	Kulturhistorisk vandring i Ebeltoft

Vi har med udbuddet af medlemsarrangementer tilstræbt en stor spredning emnemæssigt og geografisk, og det er vort indtryk, at det bekommer medlemmerne vel. Der er en tendens til, at tilslutningen til de helt nære områder ikke er så stor som til fjerne mål, men vi vil dog fortsat tilstræbe, at der er noget for enhver smag og pengepung.

Tilst, oktober 2005

Søren Højager,
Formand for lokalkomiteen,
Mejløvænget 4, 8381 Tilst.
Tlf.: 86 24 25 21

E-mail: soeren.hoejager@skolekom.dk

LOKALKOMITEEN FOR ÅRHUS KOMMUNE, oktober 2005

Søren Højager,	Mejløvænget 4, 8381 Tilst. Tlf.priv.: 86 24 25 21 – arb. 86 16 88 88 Soeren.hoejager@skolekom.dk	Formand	2005
Jens Dybkjær Holbech,	Marselisborg Allé 32 4., 8000 Århus C. Tlf.priv.: 86 19 50 91 – arb. 89 42 36 28 – arb.mobil 89 42 85 33 Jens.holbech@skolekom.dk	Næstformand	2006
Hans Christrup,	Vestre Ringgade 126 1.tv., 8000 Århus C. Tlf.priv.: 40 96 93 80. h.christrup@webspeed.dk	Menigt medlem	2005
Elsebeth Hansen,	Mellemtoften 5, 8250 Egå. Tlf.priv.: 86 22 04 40. Elsebethhansen@mail.dk	Menigt medlem	2006
Tonny Hansen	Holmevej 110A, 8270 Højbjerg. Tlf.priv.: 86 27 47 66 – mobil 21 69 93 94. tonnyh@webspeed.dk	Menigt medlem	2007
Vibeke Hørlyck	Frydenlunds Allé 73 2.th., 8210 Århus V. Tlf.priv.: 26 82 68 85. horlyck@email.dk		2005
Eva Kullberg,	Kalkærparken 117, 8270 Højbjerg. Tlf.priv.: 86 27 84 85 – mobil 21 69 82 23. ek@marselisborg-gym.dk	Menigt medlem	2007
Sille Bruhn Lilhav,	Mejlgade 69 3.tv., 8000 Århus C. Tlf.priv.: 86 13 26 01 – mobil 22 82 40 19. sillelilhav@stofanet.dk	Menigt medlem	2007
Frode Mahnecke,	Fuglebakkevej 108, 8210 Århus V. Tlf.priv.: 86 16 71 40. Frode.m@venlig.dk	Menigt medlem	2006
Søren Poulsen,	Karetmagertoften 21, 8270 Højbjerg. Tlf.priv.: 86 29 72 17. Jessien_poulsen@mail1.stofanet.dk	Suppleant	2005
Uffe Rasmussen,	Nyringen 57, 8240 Risskov Tlf.priv.: 60 92 98 12 rasmussen@orgve.dk	Menigt medlem	2005